

Съобщение за пресата

Люксембург, 28 септември 2021 г.

Политиките на ЕС не успяват да ограничат преразходването на вода от страна на земеделските стопани

Според публикуван днес нов доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) политиките на ЕС не предотвратяват преразходването на вода от страна на земеделските стопани. Въздействието на селскостопанските практики върху водните ресурси е силно и неоспоримо. Земеделските стопани обаче се възползват от твърде много изключения от политиката на ЕС за водите, което понижава ефективността на усилията за ограничаване на използването на водите до разумно ниво. В допълнение политиката на ЕС в областта на селското стопанство допуска и твърде често насърчава по-голямото използване на водите, отколкото по-ефективното им използване.

Земеделските стопани са сред най-големите потребители на вода — в селското стопанство се използва една четвърт от целия обем на водочерпенето в ЕС. Селскостопанските практики оказват влияние както върху качеството на водите (напр. поради замърсяване от торове или пестициди), така и върху тяхното количество. Настоящият подход на ЕС за управление на водите датира от Рамковата директива за водите (РДВ) от 2000 г., с която се въвеждат политики за устойчиво използване на водите. РДВ въвежда цел за постигане на добро качествено състояние за всички водни обекти в целия ЕС. Общата селскостопанска политика (ОСП) също играе важна роля за устойчивостта на водните ресурси. Тя предлага инструменти, които могат да спомогнат за намаляването на натиска върху водните ресурси, като например обвързване на плащанията с по-екологосъобразни практики и финансиране на по-ефикасна инфраструктура за напояване.

„Водата е ограничен ресурс и бъдещето на селското стопанство в ЕС зависи главно от това, доколко ефикасно и устойчиво се използва тя от земеделските стопани,“ заяви

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Жоел Елвингер, членът на Европейската сметна палата, който отговаря за изготвянето на доклада. *„До този момент обаче политиките на ЕС не са спомогнали в достатъчна степен за намаляване на въздействието на селското стопанство върху водните ресурси.“*

В РДВ са предвидени защитни мерки срещу неустойчивото използване на водите. Но държавите членки предвиждат множество изключения в областта на селското стопанство, с които се позволява водочерпенето. Одиторите установиха, че тези изключения безпроблемно се прилагат за земеделските стопани, включително в регионите с недостиг на вода. В същото време някои национални органи рядко прилагат санкции за откритите от тях случаи на незаконно използване на вода. В Рамковата директива за водите също така се изисква държавите членки да прилагат редовно принципа „замърсителят плаща“. Но цената на водата в селското стопанство продължава да бъде евтина и много държави членки все още не възстановяват разходите за водни услуги в селското стопанство, както правят в други сектори. Одиторите посочват, че на земеделските стопани често не се начислява действително изразходваното количество вода.

Съгласно ОСП, отпускането на помощи от ЕС за стопаните до голяма степен не е обвързано с изпълняването на задължения за по-ефикасно използване на водите. Някои плащания се отпускат за водолюбивы култури, например ориз, ядки, плодове и зеленчуци, без ограничение на географски принцип, което означава, че се отпускат и за райони с недостиг на вода. Одиторите отбелязват още, че механизмът на ОСП за кръстосано спазване (напр. плащания, обвързани с условия за изпълнението на определени задължения за опазване на околната среда) не е постигнал почти никакъв ефект. Изискванията не се отнасят за всички земеделски стопани, а така също и държавите членки не извършват достатъчно проверки и контроли, за да могат действително да ограничат неустойчивото използване на водите.

Освен директни плащания, по ОСП се финансират и инвестиции на земеделските производители или селскостопански практики, като например мерки за водозадържане. Това може да окаже положително въздействие върху използването на водите. Но земеделските стопани рядко се възползват от тази възможност, а програмите за развитие на селските райони рядко подкрепят инфраструктура за повторно използване на водите. Модернизирането на съществуващите системи за напояване обаче също невинаги води до обща икономия на вода, тъй като спестената вода може да бъде пренасочена за напояване на по-водолюбивы култури или на по-голяма площ. Също така монтирането на нова инфраструктура за напояване, която разширява напояваната площ, вероятно ще доведе до по-голям натиск върху ресурсите от прясна вода. Според одиторите, като цяло ЕС със сигурност е финансирал земеделски стопанства и проекти, които не използват устойчиво водите.

Обща информация

Специален доклад № 20/2021 „Устойчиво използване на водите в селското стопанство — съществува риск средствата по ОСП да насърчат по-интензивно, а не по-ефикасно използване на водите“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС.

Неотдавна ЕСП публикува и други доклади в тази област, по-специално относно [селското стопанство и изменението на климата](#), [биологичното разнообразие в земеделските земи](#), [използването на пестициди](#) и [прилагането на принципа „замърсителят плаща“](#). В началото на октомври ЕСП ще публикува и нов доклад относно биоразнообразието на горските територии на ЕС.

Европейската сметна палата представя своите специални доклади пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните парламенти, бизнеса и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

Лице за контакт в пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — Моб. тел.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Моб. тел.: (+352) 691 553 547